

UNITAT DOCENT DE PSICOLOGIA CLÍNICA

ITINERARI FORMATIU

Elaborat per: Dra. Isabel Mª Sánchez Díaz

Aprovat per la Comissió de Docència en data: 25/03/22

COMISSIÓ DE DOCÈNCIA
HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE
UNITAT DOCENT DE PSICOLOGIA CLÍNICA
Programa de l'especialitat adaptat al centre
ITINERARI FORMATIU

L'itinerari formatiu de l'especialitat estableix totes les competències que han d'adquirir els residents durant el període de formació, el grau de supervisió i el nivell de responsabilitat en cada etapa, així com la descripció de l'avaluació que es realitzarà. Això permet al resident conèixer el seu programa formatiu des del seu inici i facilita planificar i estructurar millor la seva formació. Aprovat el 25/03/2022, en la reunió de la comissió de docència (acta 04/2022).

Reflecteix els objectius docents de cada rotació, així com els coneixements i les habilitats a adquirir. S'inclou també el grau de supervisió i el nivell de responsabilitat, per a les diferents activitats, segons l'any de formació.

Això afavoreix que es coneguin els diferents conceptes que s'ha d'avaluar cada any, tant al tutor com al facultatiu resident.

Grau de Supervisió i Responsabilitat

Nivells de supervisió i de responsabilitat: Han de quedar especificats en cada cas.

Nivell 3. Supervisió alta

El/la resident té un coneixement teòric de determinades actuacions però no experiència. El/la resident observa i ajuda l'especialista de plantilla que és qui fa l'activitat o el procediment.

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té prou coneixement però no la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. El/la resident fa l'activitat o el procediment sota la supervisió directa de l'especialista responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Les competències adquirides permeten al/la resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El/la resident executa i després informa l'especialista responsable. Demana supervisió si ho considera necessari.

Nivell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals
2	Supervisió directa*	Sap com actuar la falta experiència per ser autònom/a
3	Realitzat per l'especialista	Només té coneixements teòrics, pot observar i ajudar

Avaluació

L'avaluació de les diferents rotacions, així com l'avaluació anual i final, reflecteixen la valoració dels coneixements adquirits, les habilitats aconseguides i les actituds del resident durant tot el període.

La ponderació establerta al nostre centre és:

- Rotacions: 65%
- Activitats complementàries: 10%
- Qualificació tutor: 25%

1. Rotacions (65%)

70%

- Coneixements adquirits
- Raonament/valoració del problema
- Capacitat per prendre decisions
- Capacitat per prendre decisions
- Ús racional dels recursos
- Seguretat del pacient

30%

- Motivació
- Puntualitat/assistència
- Comunicació amb el pacient i la família
- Treball en equip
- Valors ètics i professionals

2. Activitats complementàries (10%)

Nivell	Publicacions	Comunicació Ora	Pòster
Internacional	0,3	0,2	0,1
Nacional	0,2	0,1	0,05
Autonòmica	0,1	0,05	0,02

Assistència curs/taller (mínim 10 hores)	Ponent curs/taller (mínim 2 hores)	Ponent en Sessions	Participació en projectes de investigació
0,02- 0,1 (valorar durada i complexitat)	Fins a 0,2 (valorar durada i complexitat)	*En el servei/unitat: fins a 0,01 *Generals/Hospit alàries: fins a 0,02	0,05-0,2 (valorar implicació i tipus de projecte)

3. Qualificació tutor (25%)

Quantitativa (1-10)	Qualitativa
1-2	Molt insuficient. Lluny d'assolir els objectius de la rotació. S'han de proposar àrees de millora en l'apartat corresponent.
3-4	Insuficient. No assoleix tots els objectius anuals, però podrien assolir-se amb un període complementari de formació. S'han de proposar àrees de millora en l'apartat corresponent i suggerir la durada del període complementari.
5	Suficient. Assoliment els objectius anuals.
6-7	Bo. Assoliment els objectius anuals, demostrant un nivell superior en alguns d'ells.
8-9	Molt bo. Domina tots els objectius anuals.
10	Excel·lent. Molt alt nivell d'acompliment durant l'any formatiu. Només assoleixen aquesta qualificació un nombre limitat de residents. Es valorarà d'acord amb l'experiència del tutor amb els resultats de la promoció o amb altres promocions anteriors de residents, qualificats com a molt bons.

Seguint les recomanacions dels diferents programes formatius i *del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat*, s'han establert els cursos obligatoris per als residents de primer any, i l'inici a les activitats complementàries. Els residents a partir del segon any, han de començar a participar de manera progressiva, més activa (mínim una per any), en comunicacions i publicacions del servei i en sessions (generals o del servei), així com en la docència de postgrau o pregrau i en l'elaboració de protocols i de guies clíniques. La realització d'aquestes tasques permet, juntament amb la realització dels cursos obligatoris (de l'hospital o del propi servei) aconseguir aquest 10%.

ROTACIONS ESTABLERTES I OBJECTIUS DOCENTS

Els objectius docents generals establerts en el programa de formació de l'especialista en psicologia clínica de l'Hospital Universitari de Bellvitge consisteixen en l'adquisició d'un perfil de competències professionals que inclouen, coneixements teòrics, habilitats específiques i actituds professionals que permetin a l'especialista en formació assolir l'acompliment autònom de la seva especialitat.

Els objectius específics de formació del resident de psicologia clínica són els següents:

1) Adquirir coneixements teòrics relacionats amb els continguts assistencials, investigadors i docents de la rotació que estigui realitzant en curs (llibres, revistes científiques, articles científics, línies de recerca en curs, assistència a congressos, cursos, seminaris, etc.). Conèixer els marcs legals i institucionals del sistema sanitari públic a Espanya, així com el marc legal de la xarxa de Salut Mental de la comunitat autònoma de Catalunya.

2) Adquirir les competències específiques en avaluació psicològica

- Conèixer els instruments i tècniques psicològiques per a la identificació dels trastorns mentals i dels factors de risc associats a ells.
- Adquirir habilitats en l'ús adequat de tècniques d'entrevista psicològica.
- Adquirir habilitats per planificar i realitzar una entrevista clínica.
- Conèixer les diferents proves d'avaluació psicològica i habilitat per seleccionar aquelles adequades per obtenir dades rellevants per a l'avaluació.
- Adquirir coneixements per a la interpretació de tests psicològics.
- Adquirir habilitats en el maneig adequat dels protocols d'avaluació psicològica.
- Adquirir coneixements sobre com corregir, interpretar i analitzar les dades obtingudes a partir dels diferents mètodes i tècniques d'avaluació.
- Adquirir habilitats en l'establiment d'un diagnòstic dels trastorns mentals mitjançant tècniques d'avaluació adequades i seguint els criteris diagnòstics dels sistemes de classificacions internacionals de les malalties mentals.
- Adquirir coneixements per a la realització d'informes clínics, certificats i peritatges psicològics.

3) Adquirir les competències específiques en intervencions terapèutiques

- Adquirir habilitats en la identificació, selecció i aplicació de les principals tècniques d'intervenció psicològica, contrastades empíricament.
- Adquirir coneixements i habilitats per:
  - L'establiment adequat d'un pla d'intervenció clínica.
  - L'elaboració, aplicació i avaluació de programes d'intervenció psicològica a escala individual i grupal.
  - L'elaboració, aplicació i avaluació de programes d'intervenció psicològica en pacients aguts i participació en la resolució de situacions de crisi.

- L'elaboració, aplicació i avaluació de programes d'intervenció psicològica per a la població infantil, adolescent i adults.
- L'elaboració i aplicació de programes de rehabilitació i atenció prolongats.
- L'elaboració d'un pla d'intervenció a partir del seu propòsit: prevenció, tractament, rehabilitació, etc.
- Decidir les estratègies d'intervenció més adequades en funció de cada cas per aconseguir els objectius terapèutics.
- La realització d'entrevistes motivacionals.
- La realització d'un seguiment sobre un cas clínic escollint objectius terapèutics pertinents i realistes.
- Per participar en la programació de les activitats preventives i de promoció de la salut, en coordinació amb els Equips Bàsics d'Atenció Primària.
- El desenvolupament de programes d'assessorament a altres agents socials no sanitaris.

4) Adquirir les **competències específiques de recerca en salut mental**

- Adquirir els coneixements i habilitats per:
  - Saber formular un problema de recerca.
  - Saber dissenyar, planificar i aplicar una recerca científica.
  - Saber com accedir a la literatura científica i a la informació pertinent en relació amb el fenomen que es pretén investigar.
  - Realitzar lectures crítiques d'articles científics.
  - Sistematització i operativització de les variables objecte d'estudi, amb l'objectiu de poder dur a terme estudis i treballs de recerca.
  - Elaborar articles científics.
  - Elaborar pòsters.
  - Elaborar comunicacions, ponències.
  - Realitzar exposició oral de coneixements científics: casos clínics i revisions bibliogràfiques.
  - Adquirir coneixement de les recomanacions APA/NICE sobre els tractaments empíricament validats.
  - Realitzar el maneig de metodologia i dissenys d'investigació clínica, social i epidemiològica en Salut Mental.

5) Adquirir **competències específiques en el treball professional**

- Adquirir actituds i habilitats interpersonals per:
  - El treball en equip i específicament a nivell multidisciplinari.
  - L'escolta activa i empàtica. Atendre la conducta verbal i no verbal i avaluar el seu significat en els contextos comunicatius.
  - Maneig de les emocions dins del context de teràpia.
  - Integrar els resultats de la recerca, adaptant els tractaments empíricament validats en el propi camp d'actuació professional i/o dissenyar de nous.

- Comunicació oral dels resultats d'avaluació de manera argumentada.
- Mostrar capacitat crítica per valorar i discutir tant el propi treball com el d'altres professionals per aconseguir un treball de qualitat.

CRONOGRAMA DE ROTACIONS

PCL PSICOLOGIA CLÍNICA

Any de formació	Rotació	Durada en mesos	Dispositiu on es realitza
R1	AGUTS I URGÈNCIES PSIQUIÀTRIQUES	4	UNITAT D'AGUTS. SERVEI DE PSIQUIATRIA (HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE)
R1	PSIQUIATRIA D'ENLLAÇ, NEUROPSICOLOGIA i EAPS	3	SERVEI DE PSIQUIATRIA i UNITAT de NEUROPSICOLOGIA (HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE)
R1	REHABILITACIÓ TRASTORN MENTAL SEVER	3	Hospital Benito Menni Cosm
R1	ADDICCIONS COMPORTAMENTALS	1	UNITAT ADDICCIONS COMPORTAMENTALS (HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE)
R2	ADDICCIONS COMPORTAMENTALS i TRASTORN OBSESSIU-COMPUSIU (TOC)	6	UNITAT D'ADDICCIONS COMPORTAMENTALS i UNITAT de TOC. SERVEI DE PSIQUIATRIA (HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE)
R2	TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTÀRIA	5	UNITAT DE TCA. SERVEI DE PSIQUIATRIA (HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE)
R3	PSICOLOGIA DE LA SALUT-PSICOONCOLOGIA	4	UNITAT PSICOONCOLOGIA ICO (HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE)
R3	SALUT MENTAL INFANTO-JUVENIL	6	SERVEI DE PSIQUIATRIA i PSICOLOGIA INFANTO-JUVENIL (HOSPITAL DE SANT JOAN DE DEU)
R3	ROTACIÓ LLIURE	1	HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE O CENTRE A DEFINIR
R4	ROTACIÓ LLIURE	1	HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE O CENTRE A DEFINIR
R4	SALUT MENTAL D'ADULTS EN ATENCIÓ PRIMÀRIA i COMUNITÀRIA	6	CENTRE SALUT MENTAL HOSPITALET NORD-

			COLLBLANCH (ICS)
R4	ADDICCIONS A SUBSTÀNCIES-TOXICOMANIES	3	UNITAT DE TOXICOMANIES (HOSPITAL DE SANT PAU)
R4	SALUT MENTAL D'ADULTS	1	CONSULTES EXTERNES DE PSICOLOGIA. SERVEI DE PSIQUIATRIA (HOSPITAL UNIVERSITARI DE BELLVITGE)

ITINERARI DE L'ESPECIALITAT DE PSICOLOGIA CLÍNICA HUB

S'ha establert un itinerari formatiu per a l'especialitat de Psicologia Clínica mitjançant el qual l'especialista en formació adquireixi els coneixements, habilitats i actituds professionals mitjançant una responsabilitat creixent i mitjançant una supervisió decreixent.

Els paràmetres següents contribueixen a operativitzar els graus de supervisió i responsabilitat del resident en els seus quatre anys de formació, segons s'especifica en el Reial decret 183/2008:

RESIDENT PRIMER ANY (R1)

Rotacions:

UNITAT D'AGUTS I URGÈNCIES PSIQUIÀTRIQUES (4 MESOS)
 PSIQUIATRIA D'ENLLAÇ I NEUROPSICOLOGIA (3 MESOS)
 REHABILITACIÓ TRASTORN MENTAL SEVER (3 MESOS)
 ADDICCIONS COMPORTAMENTALS/TRASTORN OBSESSIU COMPULSIU (1 MES)

UNITAT D'AGUTS I URGÈNCIES PSIQUIÀTRIQUES (4 MESOS)

Ubicació: **Servei de Psiquiatria, Hospital Universitari de Bellvitge**

Facultatius especialistes responsables: José Manuel Crespo, M^a del Pino Alonso, Fernando Contreras i Mikel Urretavizcaya

Objectius d'aprenentatge específics:

- Realitzar una entrevista clínica psiquiàtrica en pacients psiquiàtrics adults en fase aguda.
- Realitzar una anamnesi, exploració psicopatològica, diagnòstic i avaluació del pacient agut hospitalitzat.
- Adquirir especial atenció en la recollida d'informació de diferents fonts, entrevista familiars i aprenentatge de la relació metge-pacient-família.
- Conèixer maneig de protocols específics en aquest tipus de pacients (agitació, risc suïcida, negativisme, etc.).
- Fer una avaluació psicològica en el pacient agut (administrar, corregir i interpretar proves psicomètriques)

- Conèixer protocols atenció a pacients ingressats de cadascuna de les patologies més comunes: esquizofrènia, trastorns bipolars, melancòlics, TOC, trastorns exògens, etc.
- Elaborar informes clínics.

Coneixements

- Conèixer els principis i bases organitzatives del dispositiu assistencial.
- Coneixement de les tècniques neurobiològiques i psicològiques bàsiques en el procediment diagnòstic.
- Conèixer l'avaluació, diagnòstic i tractament del pacient psiquiàtric en fase aguda.
- Adquirir coneixements sobre altres abordatges terapèutics (Teràpia Electroconvulsiva TEC i psicofàrmacs)
- Conèixer la feina que fan altres professionals sanitaris.

Habilitats

- Adquisició d'habilitats per a:
  - La intervenció psicològica en el pacient agut: tècniques específiques d'entrevista clínica, maneig d'entrevista a familiars i promoure consciència de trastorn.
  - L'acollida del pacient en situació aguda i de crisi.
  - La selecció i administració de proves psicomètriques concretes per a l'avaluació de personalitat, psicopatologia i/o intel·ligència (*Inventari Multifàsic de la Personalitat de Minnesota, MMPI-II-RF; Inventari Clínic Multiaxial de Millon; MCMI-III; Escala Wechler d'Intel·ligència per a Adults, WAIS-III-IV*)
  - La correcció i interpretació de les proves psicomètriques administrades.
  - L'elaboració d'informes clínics de les avaluacions realitzades en el pacient agut.
  - L'establiment d'un diagnòstic i una orientació terapèutica i el diagnòstic diferencial.
  - Treballar en equip de forma multidisciplinària.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva en activitats com l'acollida del pacient en situació de crisi, realització d'entrevista clínica en pacients aguts, entrevistes familiars i establiment d'una orientació diagnòstica i pla de tractament.

Activitats com l'administració i correcció de proves psicomètriques i l'elaboració d'informes clínics, el grau de supervisió serà gradual durant la

rotació, s'iniciarà amb un nivell 3 assolint un nivell 2 al final de la rotació, però no validarà cap document oficial de forma autònoma i sense supervisió.

PSIQUIATRIA D'ENLLAÇ I NEUROPSICOLOGIA (3 MESOS, en paral·lel)

PSIQUIATRIA D'ENLLAÇ

Ubicació: **Servei de Psiquiatria, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat d'Interconsulta del Servei de Psiquiatria.**

Facultatiu especialista responsable psiquiatre: Virginia Soria

Objectius d'aprenentatge específics:

- ❑ Realitzar una entrevista clínica psiquiàtrica en pacients psiquiàtrics amb patologia orgànica.
- ❑ Saber establir un diagnòstic i un diagnòstic diferencial seguint els criteris diagnòstics DSM-IV-TR-DSM-5.
- ❑ Diferenciar el trastorn mental del trastorn mental a causa de malaltia orgànica.
- ❑ Realitzar avaluació i maneig dels trastorns psiquiàtrics i psicològics habituals en pacients medicoquirúrgics.
- ❑ Realitzar intervencions en crisi i intervencions psicoterapèutiques de suport en pacients medicoquirúrgics (incloent-hi els familiars).

Coneixements

- ❑ Conèixer els principis i bases organitzatives del dispositiu.
- ❑ Conèixer el model d'interconsulta en psiquiatria d'enllaç.
- ❑ Conèixer els diferents tipus de patologia orgànica que poden comportar comorbiditat psiquiàtrica.
- ❑ Conèixer la feina que fan altres professionals sanitaris.

Habilitats

- ❑ Adquirir habilitats en el diagnòstic i diagnòstic diferencial entre trastorn mental i trastorns mentals a causa de malaltia mèdica.
- ❑ Adquirir habilitats en tècniques d'entrevista i exploracions psicopatològiques de pacients ingressats a les diferents unitats de l'Hospital Universitari de Bellvitge.
- ❑ Treballar en equip de forma multidisciplinària.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de

forma progressiva fins a un nivell 2 en activitats com: la realització d'entrevista clínica i exploracions psicopatològiques en pacients ingressats en altres unitats de l'hospital, establir un diagnòstic i un diagnòstic diferencial entre trastorn mental i trastorns mentals a causa de malaltia mèdica.

NEUROPSICOLOGIA

Ubicació: **Servei de Neurologia, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat de Neuropsicologia del Servei de Neurologia.**

Facultatiu especialista responsable neuropsicòloga: Immaculada Rico Pons

Objectius d'aprenentatge específics:

- Saber realitzar una història clínica neuropsicològica.
- Seleccionar les proves i tècniques d'avaluació adequades.
- Realitzar una entrevista clínica psiquiàtrica en pacients amb patologia neurològica.
- Establir un diagnòstic seguint els criteris diagnòstics DSM-IV-TR-DSM-5.
- Administrar, corregir i interpretar les proves psicomètriques neuropsicològiques.
- Saber quantificar i delimitar les funcions alterades i preservades i establir un diagnòstic diferencial: demència versus deteriorament normal en l'envelliment.
- Elaborar informes clínics a nivell neuropsicològic.

Coneixements

- Conèixer els principis i bases organitzatives del dispositiu.
- Conèixer els instruments específics d'exploració neuropsicològica.
- Conèixer el treball que realitzen altres professionals

Habilitats

- En l'administració d'instruments específics d'exploració neuropsicològica a pacients derivats per la Unitat de Neurologia.
- En la realització d'exploracions neuropsicològiques mitjançant els següents instruments d'avaluació:
  - Programa Integrat d'Homologació Neuropsicològica-Test Barcelona*
  - Escala de Memòria de Wechsler-Revisada (WMS-R)*
  - Escala de d'intel·ligència de Wechsler (WAIS-IV)*
  - Test d'Orientació de Benton*
  - Test de Denominació de Boston*
  - Torres de Hanoi*
  - Mini Examen Cognoscitivo*
- En la interpretació dels resultats de l'avaluació neuropsicològica.
- En l'establiment de l'orientació diagnòstica en pacients traumàtics.
- En el diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies neurològiques.
- En la intervenció de pacients preoperatorisen l'àmbit ambulatori: estimulació de diferents zones cerebrals mitjançant proves neuropsicològiques.

- En l'elaboració d'informes neuropsicològics.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en neuropsicologia. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva en activitats com la realització de l'entrevista clínica psiquiàtrica en pacients amb patologia neurològica, establiment de l'orientació diagnòstica en pacients traumàtics, diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies neurològiques i durant la implantació de tècniques diagnòstiques o en procediments de més complexitat nous per al resident com per exemple en la intervenció en pacients preoperatoris en l'àmbit ambulatori.

Activitats com l'administració, exploració i correcció de proves neuropsicològiques i l'elaboració d'informes clínics a nivell neuropsicològic, el grau de supervisió serà gradual durant la rotació, s'iniciarà amb un nivell 3 assolint un nivell 2 al final de la rotació.

REHABILITACIÓ DEL TRASTORN MENTAL SEVER (3 MESOS)

Ubicació: **Hospital de Dia Rehabilitació de Trastorn Mental Sever (CASM)
Hospital Benito Menni**

Facultatiu especialista responsable neuropsicòloga: Beatriz González

Objectius d'aprenentatge específics:

- Conèixer les bases organitzatives de Servei de Rehabilitació del trastorn mental sever.
- Aplicar tècniques específiques d'intervenció psicològica per a la reducció de dèficits cognitius, emocionals i socials.
- Aplicar programes d'entrenament en habilitats socials, i afrontament de l'estrès amb l'objectiu de millorar la integració social, familiar i laboral.
- Aplicar programes psicoeducatius adreçats a potenciar i recuperar les habilitats i capacitats emocionals, socials i intel·lectuals dels pacients amb trastorn mental sever.
- Aplicar programes psicoeducatius adreçats a les famílies amb l'objectiu de millorar el coneixement del procés de la malaltia del seu familiar, cooperar amb el tractament, per contribuir a reduir la càrrega emocional i augmentar la possibilitat de relacions afectives i de suport.
- Realitzar l'avaluació i tractament de la patologia dual.

Coneixements

- Conèixer els programes psicoeducatius i de prevenció de recaigudes en el trastorn mental greu.
- Coordinació amb altres recursos socio-sanitaris: conèixer els dispositius socials i sanitaris implicats en el pla de tractament (centres de dia, unitats de

rehabilitació, hospitals de dia, pisos assistits, tallers ocupacionals).

Habilitats

- En l'avaluació psicològica dels dèficits: instruments específics.
- En l'elaboració de plans individualitzats de rehabilitació.
- En l'avaluació, desenvolupament i aplicació de programes per desenvolupar i/o recuperar la capacitat de maneig personal i hàbits d'autocura.
- Desenvolupament de programes i activitats encaminats a millorar la integració social, familiar i laboral.
- Implantació de programes de psicoeducació adreçats a familiars.
- Desenvolupament de programes d'entrenament per a una vida autònoma.
- Aplicació de tècniques específiques d'intervenció psicològica per a: reducció de dèficits cognitius, emocionals i socials, millora d'adherència al tractament, etc.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en l'abordatge de pacients amb trastorn mental sever. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a un nivell 2 de supervisió en activitats com l'avaluació, desenvolupament i aplicació de programes de rehabilitació en diferents àrees en aquest tipus de pacients.

ADICCIONS COMPORAMENTALS/TRASTORN OBSESSIU-COMPUSIU R1-R2 (1 mes com a R-1)

ADICCIONS COMPORAMENTALS

Ubicació: **Servei de Psiquiatria, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat d'Addiccions Comportamentals**

Facultatiu especialista responsable psicologia: Susana Jiménez-Múrcia

Objectius d'aprenentatge específics:

- Conèixer organització i el funcionament del dispositiu assistencial de la Unitat d'Addiccions Comportamentals.
- Saber establir una orientació diagnòstica i de les diferents addiccions comportamentals d'acord amb els sistemes de classificació internacionals.
- Realitzar una entrevista clínica a nivell motivacional en pacients amb Addiccions Comportamentals.
- Planificar una coordinació interdisciplinària: psiquiatres, assistents socials, centres penitenciaris, etc.
- Aplicar els tractaments d'intervenció psicològica per a l'abordatge del Trastorn de Joc i altres Addiccions conductuals (Compra Compulsiva, Addicció a Internet, Addicció a Videojocs, Addicció al Sexe)

Coneixements

- Conèixer el protocol d'entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat d'Addiccions Comportamentals.
- Conèixer els criteris d'inclusió per a les diferents modalitats terapèutiques, protocol·litzades i manualitzades.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l'abordatge del Trastorn de Joc i d'altres Addiccions conductuals: compra compulsiva, Internet, videojocs, sexe, en format individual i grupal.

Habilitats

- Per al maneig de la primera entrevista semiestructurada, manualitzada i protocol·litzada.
- En tècniques específiques d'entrevista com l'entrevista motivacional i la seva posada en pràctica de manera progressiva.
- En l'administració, correcció i interpretació d'instruments psicòmètrics específics per a l'avaluació psicològica en addiccions comportamentals.
  - Escala diagnòstica per al joc patològic de Lesieur i Blume (SOGS)*
  - Escala diagnòstica de joc patològic de Stinchfield*
  - Escala I7 d'Impulsivitat d'Eysenck*
  - Inventari de Temperament i Caràcter de Cloninger, revisat (TCI-R)*
  - Inventari de símptomes de Derogatis, revisat (SCL-90-R)*
  - Escala d'Impulsivitat de Barratt (BIS-11)*
  - Escala d'avaluació de l'estat motivacional per a Trastorn de Joc (URICA)*
  - Escales específiques per a l'avaluació d'addicció a compra compulsiva, Internet, videojocs i sexe*
  - Altres Escales Complementàries (DUDIT, AUDIT, UPPS, DERS, YFAS-2, ERQ, ASRS, etc.)*
- En l'entrevista de devolució de resultats de l'exploració psicològica.
- En la presa de decisions segons els criteris d'inclusió d'un pacient a les diferents modalitats terapèutiques protocol·litzades.
- En la presa de decisions quant a derivació a altres dispositius assistencials (Centre de Salut Mental d'Adults, Centre d'Atenció al Drogodependent, teràpia de parella, teràpia familiar, etc.)
- En l'aplicació dels protocols de tractament cognitiu-conductual de la Unitat d'Addiccions Comportamentals i en les tècniques psicològiques més utilitzades:
  - Psicoeducació
  - Registre de la conducta problema
  - Control d'estímul
  - Maneig de contingències
  - Reestructuració Cognitiva
  - Entrenament en assertivitat
  - Autoreforç
  - Prevenició de Recaigudes
  - Intervenció familiar
- En l'elaboració d'informes d'assistència ambulatoria.

Nivell de supervisió:

Els següents actes tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin les seves competències, per la qual cosa de forma gradual passaran a tenir un nivell 2 de supervisió al final de rotació: realització de l'entrevista clínica en pacients amb addiccions comportamentals, entrevistes a familiars, administració, correcció i interpretació de proves psicomètriques, diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents addiccions comportamentals, desenvolupament d'un pla terapèutic, establiment d'objectius de tractament i aplicació de tècniques cognitiu-conductuals.

TRASTORN OBSESSIU COMPULSIU TOC R1-R2 (1 mes com R1 en paral·lel amb Addiccions Comportamentals)

Ubicació: **Servei de Psiquiatria, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat de Trastorn Obsessiu compulsiu**

Facultatiu especialista responsable psicologia: Isabel M. Sánchez Díaz

Objectius d'aprenentatge específics:

- ❑ Conèixer organització i funcionament de la Unitat de Trastorn Obsessiu Compulsiu.
- ❑ Establir una orientació diagnòstica i terapèutica del pacient amb Trastorn Obsessiu Compulsiu (TOC) d'acord amb els sistemes de classificació internacionals
- ❑ Realitzar un diagnòstic diferencial del TOC amb la clínica obsessiva present en altres trastorns mentals.
- ❑ Realitzar una entrevista clínica a nivell motivacional en pacients amb Trastorn Obsessiu Compulsiu Addiccions
- ❑ Planificar una coordinació interdisciplinària: psiquiatres, psicòlegs, personal d'infermeria, assistents socials, etc.
- ❑ Aplicar els tractaments d'intervenció psicològica per a l'abordatge del Trastorn Obsessiu Compulsiu.
- ❑ Entendre i aplicar correctament la tècnica d'Exposició amb Prevenció de Resposta.

Coneixements

- ❑ Conèixer el protocol d'entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat de Trastorn Obsessiu Compulsiu.
- ❑ Conèixer les bases teòriques de l'entrevista motivacional.
- ❑ Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l'abordatge del TOC, en format individual i grupal.

Habilitats

- Per al maneig de la primera entrevista semiestructurada així com tècniques específiques d'entrevista com l'entrevista motivacional.
- L'administració, correcció i interpretació d'instruments psicomètrics específics per a l'avaluació psicològica del TOC.
  - RAS de Salkovskis*
  - RIQ de Salkovskis*
  - FMPS de Frost*
  - Viatges TAF*
  - TCQ de Wells i Davis*
  - OBQ-87 "Qüestionari de Creences Obsessives"*
  - III-31 "Inventari d'interpretació d'intrusions"*
  - YBOCS "Escala Obsessió-Compulsió de Yale-Brown"*
  - DYBOCS "Escala dimensional d'Obsessió-Compulsió de Yale-Brown"*
- El diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies d'acord amb els sistemes de classificació internacionals.
- El tractament cognitiu-conductual del TOC i del Trastorn per Acumulació a escala individual i grupal i les principals tècniques a utilitzar són les següents:
  - Psicoeducació
  - Exposició amb Prevenció de Resposta en viu i en imaginació
  - Tècniques cognitives. Reestructuració cognitiva, tècniques específiques per al trastorn obsessivocompulsiu (tècnica del doble estàndard, tècniques per al maneig del *Thought Action Fusion (TAF)*, tècniques del *continuum*, etc.
  - Prevenció de Recaigudes
  - Intervenció familiar
- L'elaboració d'informes d'assistència ambulatoria.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran inicialment un grau de supervisió de nivell 3 i de forma gradual tindran un grau de supervisió de nivell 2 fins al final de la rotació en les següents activitats: realització de l'entrevista clínica en pacients amb trastorn obsessivocompulsiu, entrevistes a familiars, administració, correcció i interpretació de proves psicomètriques, diagnòstic i diagnòstic diferencial de la clínica obsessiva, desenvolupament d'un pla terapèutic en Exposició amb Prevenció de Resposta, establiment d'objectius de tractament i aplicació d'altres tècniques cognitiu-conductuals.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A REALITZAR (R1)

Els R1 tenen molts cursos obligatoris, a l'inici de la residència, per tant s'han de ponderar més que la resta d'activitats complementàries

Cursos obligatoris:

- Curs d'urgències medicoquirúrgiques
- Curs de seguretat

- Sessions/Tallers d'introducció a la bioètica
- Curs de riscos laborals en línia
- Curs d'introducció al SAP

Presentació de sessions (servei, generals, residents, bibliogràfiques):

- Participació en les sessions clíniques del servei pel qual està rotant (presentació de pacients ingressats).
- Participació en l'organització d'alguna sessió de revisió de temes monogràfics o bibliogràfica (1/any)
- Assistència a les sessions mensuals organitzades per la Comissió de Docència de l'hospital.
- Assistència a les sessions clíniques i bibliogràfiques setmanals que organitza el Servei de Psiquiatria del nostre hospital.
- Participació en les sessions diàries del servei: pacients ingressats, pacients amb l'alta.
- Participació en Jornades, Congressos i Seminaris
- Realització de cursos específics.
- Participació en les sessions de recerca organitzades pel Servei de Psiquiatria del nostre hospital.

RESIDENT SEGON ANY (R2)

Rotacions:

ADDICCIONS COMPORTAMENTALS/TRASTORN OBSESSIU COMPULSIU (6 MESOS)
TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTÀRIA (5 MESOS)

ADDICCIONS COMPORTAMENTALS/TRASTORN OBSESSIU COMPULSIU R1 - R2 (6 MESOS)

Ubicació: **Servei de Psiquiatria, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat d'Addiccions Comportamentals i Unitat de Trastorn Obsessiu Compulsiu**
Facultatius especialistes responsables de psicologia: Susana Jiménez-Murcia i Isabel M. Sánchez Díaz

Atès que ambdues rotacions es realitzen de manera paral·lela i estan entre dos anys, té els mateixos objectius d'aprenentatge, coneixements, habilitats i nivell de supervisió descrits anteriorment com a R1.

UNITAT DE TRASTORNS DE LA CONDUCTA ALIMENTÀRIA TCA (5 MESOS)

Ubicació: **Servei de Psiquiatria, Hospital Universitari de Bellvitge. Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària**
Facultatius especialistes responsables psicologia: Fernando Fernández-Aranda i Isabel M. Sánchez Díaz

Objectius d'aprenentatge específics:

- Conèixer organització i el funcionament del dispositiu assistencial de la Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària així com d'altres recursos extrahospitalaris.

- Realitzar una entrevista clínica de caràcter motivacional en pacients amb TCA.
- Establir una orientació diagnòstica i de les diferents patologies alimentàries d'acord amb els sistemes de classificació internacionals.
- Planificar la coordinació interdisciplinària: psiquiatres, nutricionista, personal d'infermeria, assistents socials, etc.
- Aplicar els tractaments d'intervenció psicològica per a l'abordatge dels diferents Trastorns de la Conducta Alimentària (Anorèxia i Bulímia Nerviosa, Trastorn de la Conducta Alimentària No Especificat (TCANE), Trastorn per Atracament, ARFID, etc.) tant a escala grupal com individual.

Coneixements

- Conèixer el protocol d'entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat de Trastorns de la Conducta Alimentària.
- Conèixer les bases teòriques de l'entrevista motivacional.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l'abordatge dels diversos trastorns de l'alimentació: anorèxia nerviosa, bulímia nerviosa, TCANE, trastorn per atracament, tant en format individual com en grupal i específic en homes.

Habilitats

- En el maneig de la primera entrevista semiestructurada i d'altres tècniques d'entrevista com l'entrevista motivacional.
- L'administració, correcció i interpretació dels resultats dels instruments específics següents:
  - BITE "Escala d'avaluació de conductes purgatives"*
  - EDI-2 "Inventari de Trastorns de l'Alimentació"*
  - YFAS-2 "Yail Food Addiction"*
  - SAD "Escala d'Evitació Social"*
  - TCI-R "Inventari de Temperament i Caràcter de Cloninger"*
  - SCL-90-R "Escala de 90 símptomes" de Derogatis*
  - Altres escales complementàries (DERS, UPPS, ERQ, ASRS, etc.)*
- El diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies alimentàries d'acord amb els sistemes de classificació internacionals.
- Intervenció cognitiu-conductual dels trastorns de la conducta alimentària a nivell individual i grupal i les principals tècniques de la qual a utilitzar són les següents:
  - Psicoeducació
  - Registre de la conducta alimentària
  - Reestructuració Cognitiva
  - Exposició amb Prevenció de Resposta
  - Prevenció de Recaigudes
  - Intervenció familiar
- Elaboració d'informes d'assistència ambulatoria.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran inicialment un grau de supervisió de nivell 3 i de forma gradual tindran un grau de supervisió de nivell 2 fins al final de la rotació en les següents activitats: realització de l'entrevista clínica en pacients amb TCA, entrevistes a familiars i cuidadors a l'Hospital de Dia, administració, correcció i interpretació de proves psicomètriques, diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies alimentàries, desenvolupament d'un pla terapèutic, establiment d'objectius de tractament i aplicació de tècniques cognitiu- conductuals.

L'objectiu és que el resident vagi adquirint el maneig de la patologia alimentària amb més autonomia en les seves actuacions però sempre amb l'autorització del facultatiu especialista responsable.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A REALITZAR (R2)

Assistència a les sessions mensuals organitzades per la Comissió de Docència de l'hospital.

Assistència a les sessions clíniques i bibliogràfiques setmanals que organitza el Servei de Psiquiatria del nostre hospital.

Participació en les sessions diàries del servei: pacients ingressats, pacients amb l'alta.

Participació en Jornades, Congressos i Seminaris

Realització de cursos específics.

Participació en les sessions de recerca organitzades pel Servei de Psiquiatria del nostre hospital.

Presentació de casos clínics amb revisió en les sessions que organitza el Servei de Psiquiatria de l'HUB.

Possibilitat d'iniciar algun postgrau, màster o doctorat.

Participació en activitats de docència adreçades a estudiants: prevenció i promoció de la salut.

Participar activament en alguna línia d'investigació que s'està duent a terme en el nostre servei, col·laborant amb els adjunts en la preparació de pòsters, comunicacions, o sent coautor d'alguna publicació.

RESIDENT TERCER ANY (R3)

Rotacions:

PSICOLOGIA DE LA SALUT - PSICOONCOLOGIA (4 MESOS)

SALUT MENTAL INFANTO-JUVENIL (6 MESOS)

PSICOONCOLOGIA (4 MESOS)

Ubicació: **Unitat de Psicooncologia. Institut Català d'Oncologia. Unitat Docent Hospital Universitari de Bellvitge**

Facultatiu especialista responsable: María Lleras

Objectius d'aprenentatge específics:

- Realitzar primeres entrevistes en pacients en procés oncològic
- Aplicar els tractaments psicològics en el pacient oncològic i familiars tant a escala individual com grupal en règim ambulatori i en situació d'ingrés en Unitat Oncològica.
- Establir un pla d'intervenció psicològica per a pacients oncològics.
  - Programes psicoeducatius
  - Grups de suport
  - Intervenció familiar
  - Avaluació i tractament del dolor.
- Aplicar tècniques cognitives, tècniques narratives des de la Psicologia Positiva
- Elaborar informes clínics.
- Realitzar coordinació multidisciplinària amb altres professionals i amb altres dispositius assistencials.

Coneixements

- Conèixer el protocol d'entrevista clínica, avaluació i tractament de la Unitat de Psicooncologia.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l'abordatge del pacient oncològic.

Habilitats

- Avaluació i diagnòstic mitjançant entrevista clínica.
- En el diagnòstic i diagnòstic diferencial de clínica psiquiàtrica en context de processos oncològics.
- La comunicació d'informació al pacient oncològic i als seus familiars: diagnòstic, situació pal·liativa.
- Counselling: habilitats de comunicació i d'informació al pacient oncològic i a la família.
- En l'administració, correcció i interpretació de resultats d'instruments d'avaluació en psicooncologia:
  - Inventari d'Experiències Extremes*
  - Valoració de la visió de si mateix, el món i els altres*
  - Escala d'identitat personal i canvi*
  - Escala de símptomes posttraumàtics (PTSD)*
- La coordinació amb personal d'infermeria, psiquiatria i treball social per supervisar casos complexos.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en psicooncologia. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin les seves competències. De forma gradual passaran a tenir un nivell 2 de

supervisió al final de rotació en les següents activitats: realització de l'entrevista clínica en pacients oncològics, comunicació d'informació al pacient oncològic i familiars, establir un pla d'intervenció psicològica per a pacients oncològics i aplicar tècniques des de la Psicologia Positiva.

SALUT MENTAL INFANTO-JUVENIL (6 MESOS)

Ubicació: Servei de Psiquiatria i Psicologia Infanto-Juvenil, Hospital de Sant Joan de Déu. HOSPITAL DE DIA DE LA UNITAT DE REFERÈNCIA DE PSIQUIATRIA INFANTIL I JUVENIL (URPIJ) i CENTRE DE SALUT MENTAL INFANTIL I JUVENIL (CSMIJ)

Objectius d'aprenentatge específics:

- ❑ Realitzar una anamnesi clínica en població infantojuvenil.
- ❑ Saber establir un diagnòstic i diagnòstic diferencial de les diferents patologies d'acord amb els sistemes de classificació homologats en població infantojuvenil.
- ❑ Saber establir, implementar i avaluar un pla d'intervenció psicològica en població infantojuvenil.
- ❑ Seleccionar i aplicar diverses tècniques cognitiu-conductuals més adequades per a cada patologia/pacient.
- ❑ Adquirir les habilitats necessàries per implementar tractaments individuals i grupals.
- ❑ Reconèixer els predictors i la necessitat de seguiment o de tractament en les malalties mentals d'inici precoç.
- ❑ Elaborar informes clínics.

Coneixements

- ❑ Conèixer la patologia psiquiàtrica i la forma de presentació més freqüent en l'edat infantojuvenil.
- ❑ Conèixer el funcionament i mètode d'organització d'un Hospital de Dia Infanto-Juvenil i un centre de salut mental infantojuvenil (CSMIJ)
- ❑ Conèixer els criteris d'ingrés als diferents serveis (Unitat d'aguts, Hospital de dia).
- ❑ Conèixer la feina que fan altres professionals sanitaris.
- ❑ Conèixer els instruments d'avaluació específics en població infantojuvenil.

Habilitats

- ❑ L'exploració psicopatològica.
- ❑ Maneig de l'entrevista clínica semiestructurada per a pacients i cuidadors.
- ❑ Adquirir habilitats en l'entrevista per a la recollida de dades tant en el pacient, com en la família o altres informadors, reconèixer la psicopatologia en aquest context, orientar un diagnòstic.
- ❑ En l'avaluació, diagnòstic i tractament en població infantojuvenil que consulta un hospital de dia i a nivell ambulatori.
- ❑ En l'establiment del diagnòstic principal i diagnòstics diferencials en població infantojuvenil.
- ❑ Treballar en equip

- En l'administració i interpretació d'instruments d'avaluació específics:
  - Escala d'intel·ligència de Wechsler (WAIS)*
  - Escala d'intel·ligència de Wechsler per a nens (WISC-R)*
  - Inventari Multifàsic de Personalitat de Minnesota per a Adolescents (MMPI-A)*
  - Qüestionari de maduresa Neuropsicològica infantil (CUMANIN)*
  - Escales d'Avaluació de Conners (CTRS-28)*
  - Prova de reversió*
  - Bateria de Socialització-Autoavaluació (BAS-3)*
  - Escala d'Actituds cap al menjar (EAT-26)*
  - Escala d'Actituds cap al menjar (EAT-40)*
  - Qüestionari d'influències sobre el model estètic corporal*
  - Escala d'ansietat estat-tret sobre l'aparença física (PASTAS)*
  - Qüestionari d'Etapes de Canvi a la Bulímia Nerviosa*
  - Clíma Social: Família (FES)*
  - Qüestionari de punts forts i febles (SDQ)*
  - Inventari de depressió per a infants i adolescents de Beck (CDI)*
  - Qüestionari d'Autocontrol infantil i adolescent (CACIA)*
  - Versió infantil de l'Escala Yale-Brown d'Obsessions i compulsions*
  - Qüestionari d'Antecedents de Trastorns Alimentaris (CATA)*
  - Qüestionari de Situacions Escolars Revisat (SSQ-R)*
  - Qüestionari de Situacions a casa Revisat (HSQ-R)*
- Realització de diverses exploracions psicomètriques de coeficient intel·lectual, mesures de desenvolupament infantil i proves neuropsicològiques infantojuvenils.
- Aplicació d'un pla de tractament d'orientació cognitiu-conductual, en format individual i grupal amb les principals tècniques terapèutiques:
  - Psicoeducació
  - Exposició amb prevenció de resposta en viu i en imaginació
  - Maneig de Contingències per a cuidadors
  - Control d'estímul
  - Tècniques de relaxació i respiració
  - Reestructuració cognitiva
  - Activació conductual
  - Entrenament en HHSS
  - Entrenament en maneig de l'ansietat
  - Economia de fitxes
- Assessorament i dotació de recursos als cuidadors mitjançant l'establiment de sessions setmanals de feedback sota la supervisió del facultatiu.

Nivell de supervisió

Els següents actes tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en salut mental infantojuvenil. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin els seus coneixements en psicopatologia i habilitats comunicatives amb població infantojuvenil. De forma gradual passaran a tenir un nivell 2 de supervisió al final de rotació en les següents activitats: realització de l'entrevista clínica

adreçada a infants i adolescents, la comunicació amb familiars i establir un pla d'intervenció psicològica amb la col·laboració familiar.

ROTACIÓ LLIURE R3-R4 (1 mes com a R3)

S'estimula la formació en centres estrangers acreditats per a la docència, com el Maudsley Hospital (Londres) o el St. George's Eating Disorders Service (Londres), centres que encapçalen nombroses publicacions sobre diverses patologies des d'un abordatge cognitiu-conductual. Així mateix, es fomenta la formació en centres docents nacionals de reconegut prestigi.

Objectius:

Ampliar coneixements teòrics, habilitats i actituds professionals que complementin l'itinerari formatiu del programa de formació.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A REALITZAR (R3)

Assistència a les sessions mensuals organitzades per la Comissió de Docència de l'hospital.

Assistència a les sessions clíniques i bibliogràfiques setmanals que organitza el Servei de Psiquiatria de l'hospital on estigui realitzant la rotació.

Participació en Jornades, Congressos i Seminaris.

Realització de cursos específics.

Participació en les sessions de recerca organitzades pel Servei de Psiquiatria del nostre hospital.

Possibilitat d'iniciar algun postgrau, màster o doctorat.

Programa de doctorat i propostes de tesines i tesis.

Recerca d'informació, consultes bibliogràfiques, presentació sessions clíniques, confecció i presentació de pòsters i redacció d'articles.

Intervenció en projectes d'investigació: disseny de protocols, recollida d'informació, recollida de mostres, redacció d'articles com a autor o coautor.

Sol·licitud i gestió d'ajuts.

Inici a la docència: Intervenció en grups de pràctiques i seminaris.

RESIDENT QUART ANY (R4)

Rotacions:

ROTACIÓ LLIURE (1 mes)

SALUT MENTAL ADULTS EN ATENCIÓ PRIMÀRIA I COMUNITÀRIA (6 mesos)

UNITAT DE TOXICOMANIES (3 mesos)

SALUT MENTAL ADULTS. CONSULTES EXTERNES DE PSICOLOGIA HUB (1 mes)

ROTACIÓ LLIURE R3-R4 (1 mes com a R4)

Atès que la rotació lliure està entre dos anys, té els mateixos objectius d'aprenentatge, coneixements, habilitats i nivell de supervisió descrits

anteriorment com a R3.

SALUT MENTAL D'ADULTS: ATENCIÓ PRIMÀRIA I COMUNITÀRIA (6 MESOS)

Ubicació: **USM Hospitalet Nord Collblanc (ICS)**

Facultatiu especialista responsable: Katy Ayala

Objectius d'aprenentatge específics:

- Adquirir coneixements sobre les psicopatologies més prevalents en Atenció Primària, els trastorns somàtics associats a patologia mental i el seguiment dels trastorns mentals greus en la comunitat.
- Realitzar detecció, diagnòstic i tractament psicològic dels trastorns mentals en Atenció Primària: trastorns adaptatius, detecció precoç de conductes addictives, grups de risc (famílies desestructurades, víctimes de maltractament, cuidadors de malalts, immigrants)
- Participar en el funcionament dels equips multidisciplinaris d'Atenció Primària.

Coneixements:

- Conèixer els programes de prevenció i promoció de la salut.
- Conèixer les bases organitzatives dels Centres d'Atenció Primària de salut.

Habilitats

- L'avaluació dels casos susceptibles de ser derivats als Serveis de Salut Mental.
- La planificació, realització i seguiment de tractaments psicològics individuals, de parella, de família i de grup de trastorns adaptatius i dels trastorns mentals més prevalents en l'Atenció Primària.

Nivell de supervisió:

Els actes del resident tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista responsable de la formació en salut mental d'adults tant en atenció primària com comunitària. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin les seves competències, de forma gradual el resident passarà a tenir un nivell entre 2 i 1 de supervisió al final de rotació.

L'objectiu és que el resident vagi adquirint el maneig de les patologies més prevalents en atenció primària adquirint major autonomia en les seves actuacions respecte a les següents activitats: primeres visites, avaluació psicològica i la planificació i desenvolupament d'un pla terapèutic, establint objectius de tractament i tècniques a aplicar.

ADDICCIÓ A SUBSTÀNCIES-TOXICOMANIES (3 MESOS)

Ubicació: **Unitat de Toxicomanies. Hospital de Sant Pau (ICS)**

Facultatiu especialista responsable: Marta Sancho

Objectius d'aprenentatge específics:

- ❑ Saber establir diagnòstics per als trastorns per ús o abús de substàncies i la patologia dual.
- ❑ Reconèixer les característiques clíniques de les síndromes d'abstinència i d'intoxicació aguda als diversos tòxics (alcohol, cocaïna, opiacis, cànnabis, etc.).
- ❑ Dominar les habilitats bàsiques en l'entrevista motivacional.
- ❑ Realitzar coordinació multidisciplinària amb altres professionals i amb altres dispositius assistencials.
- ❑ Adquirir competències per abordar els trastorns addictius: entrevista clínica, anàlisi funcional de l'addicció, tècniques d'avaluació específiques, procediments d'intervenció psicològica.

Coneixements

- ❑ Conèixer el fenomen de les addiccions: principals substàncies addictives, patrons de consum, incidència en població general, programes de prevenció, tractament i reducció de danys.
- ❑ Conèixer els diversos abordatges psicoterapèutics (individuals i grupals) en el tractament d'abús i dependència a tòxics. Tractament i prevenció de recaigudes en el trastorn d'abús i dependència a diversos tòxics.
- ❑ Conèixer els criteris d'ingrés a unitat hospitalització.
- ❑ Conèixer les bases organitzatives de la Unitat de Toxicomanies.
- ❑ Conèixer els diferents rols professionals dins de l'equip interdisciplinari.
- ❑ Conèixer els diferents recursos assistencials: centres ambulatoris, centres de dia, unitats de desintoxicació, unitats especialitzades, comunitats terapèutiques).

Habilitats

- ❑ En l'avaluació, diagnòstic i valoració de primeres consultes: història toxicològica, gravetat de l'addicció.
- ❑ En la realització d'històries clíniques.
- ❑ En l'elaboració d'informes clínics.
- ❑ En el disseny i aplicació de programes de teràpia específics en les addiccions.
- ❑ L'entrevista motivacional.
- ❑ L'avaluació i tractament de la patologia dual.

Nivell de supervisió:

Els actes del resident tindran un grau de supervisió de nivell 3: implica la supervisió, contínua, personal i presencial per part del facultatiu especialista

responsable de la formació en addiccions a substàncies tant en l'àmbit ambulatori, l'hospital de dia o internament. El resident no disposa de cap funció autònoma que impliqui responsabilitat sobre el pacient en els inicis de la rotació incrementant-se de forma progressiva a mesura que augmentin les seves competències, de forma gradual el resident passarà a tenir un nivell entre 2 i 1 de supervisió al final de rotació.

L'objectiu és que el resident vagi adquirint el maneig de les addiccions a substàncies adquirint major autonomia en les seves actuacions respecte a la planificació i desenvolupament d'un pla terapèutic, establint objectius de tractament i tècniques a aplicar en l'abordatge de pacients amb toxicomanies.

SALUT MENTAL D'ADULTS. CONSULTES EXTERNES DE PSICOLOGIA (1 mes)

Ubicació: Servei de Psiquiatria. Consultes Externes. Hospital Universitari de Bellvitge.

Facultatiu especialista responsable: Susana Jiménez-Murcia

Objectius d'aprenentatge específics:

- Saber avaluar, planificar i aplicar el pla terapèutic segons diagnòstic i la individualitat del pacient.
- Adquirir habilitats de tècniques d'entrevista en pacient ambulatori de CCEE
- Adquirir coneixement del dispositiu assistencial de Consultes Externes de Psicologia així com d'altres recursos extrahospitalaris.
- Realitzar coordinació interdisciplinària: psiquiatres, assistents socials, centres penitenciaris, etc.

Coneixements:

- Conèixer el protocol d'entrevista clínica, avaluació i tractament de Consultes Externes de Psicologia.
- Conèixer els tractaments psicològics més eficaços i efectius per a l'abordatge de les malalties mentals.

Habilitats:

- Adquisició d'habilitats per al maneig de la primera entrevista semiestructurada, manualitzada i protocol·litzada.
- Aplicar les habilitats bàsiques de l'entrevista: escolta activa, acompanyament, i guia de narratives alternatives.
- Avaluació psicomètrica: administració de proves psicològiques correcció i interpretació de resultats. Instruments d'avaluació més utilitzats:
  - MMPI-2 "Inventari Multifàsic de Personalitat de Minnesota-2"*
  - MCMI-2 "Inventari Multiaxial de Personalitat de Millon-II"*
  - BDI "Inventari de Depressió de Beck"*
  - STAI "Inventari d'Ansietat Estat/Tret" de Spielberger*
  - STAXI "Inventari d'Expressió d'Ira Estat/Rasgo" de Spielberger*
  - TCI-R "Inventari de Temperament i Caràcter de Cloninger"*

SCL-90-R "Llistat de 90 símptomes" de Derogatis

COPE : Escala d'estratègies d'afrontament de Carver

MBI "Maslach Burnout Inventory"

Llistat d'experiències vitals de Sarason et al.

Índex de reactivitat a l'estrès de J.L. González de Ribera

- Devolució de resultats de l'exploració psicològica i desenvolupament d'un pla de tractament cognitiu-conductual específic en format individual
- Establiment d'objectius terapèutics i implementació de les tècniques psicològiques més efectives. Les principals tècniques utilitzades són les següents:
  - Psicoeducació
  - Entrevista motivacional
  - Exposició amb prevenció de resposta en viu i en imaginació
  - Tècniques d'autocontrol: Control d'estímuls
  - Tècniques de relaxació i respiració
  - Altres tècniques d'entrenament en maneig de l'ansietat.
  - Reestructuració cognitiva
  - Activació conductual
  - Entrenament en Solució de Problemes
  - Entrenament en Habilitats Socials
  - Entrenament en Assertivitat.
  - Intenció paradoxal
  - Tècniques de prevenció de recaigudes.
  - Consell a familiars: psicoeducació i maneig d'estratègies adequades.
- Elaboració d'informes d'assistència ambulatoria.

Nivell de supervisió

Atès que el resident està al final de la seva residència i es considera que ja té adquirides la majoria de les competències per a l'exercici de la seva professió de manera autònoma, es partirà breument d'un nivell 2 de supervisió per passar a nivell 1. Dotant el resident de l'autonomia necessària per realitzar la tasca d'avaluació, diagnòstic i desenvolupament i aplicació d'un pla terapèutic i assumir les seves responsabilitats com a psicòleg especialista en Psicologia Clínica deixant al seu criteri la sol·licitud d'ajuda o d'intervenció per part de l'especialista últim responsable del cas.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES A REALITZAR (R4)

Assistència a les sessions mensuals organitzades per la Comissió de Docència de l'hospital.

Assistència a les sessions clíniques i bibliogràfiques setmanals que organitza el Servei de Psiquiatria de l'hospital on estigui realitzant la rotació.

Participació en Jornades, Congressos i Seminaris.

Realització de cursos específics.

Participació en les sessions de recerca organitzades pel Servei de Psiquiatria del nostre hospital.

Pot iniciar algun postgrau, màster o doctorat.

Pot participar activament en línies d'investigació que s'està duent a terme en el

nostre servei, col·laborant amb els adjunts en la preparació de pòsters, comunicacions, o sent autor o coautor d'alguna publicació.